

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitettujen lintulajien pesinnän häirintää sekä pesien, munien ja poikasten siirtämistä ja hävittämistä

1 Hakija

Metsähallituksen luontopalvelut

2 Asia

Lupahakemus rauhoitettujen lintulajien pesinnän häirintään sekä pesien ja munien hävittämiseen ennallistamispolton toteuttamiseksi 15.7.2026 asti kasviston ja eläimistön suojelemiseksi Utajärvellä, Pohjois-Pohjanmaalla.

3 Hakemus

Hakija hakee lupaa hävittää rauhoitettujen lintujen pesiä ja munia Niittysuo-Siiransuon Natura 2000 -alueella (FI1106001, SAC/SPA) ennallistamispoltojen toteuttamisen yhteydessä 15.7.2026 asti Utajärvellä. Poikkeuslupaa haetaan kasviston ja eläimistön suojelemiseksi.

Kohde

Hakija on suunnitellut ennallistamispoltoa 4,61 ha alueelle, joka on osa Niittysuo-Siiransuon Natura 2000 -alueen palojatkumoa. Koko polttokohteen alue on avohakattu 70-luvun alussa ja uudistettu männylle, jonka seurauksena puusto on kauttaaltaan tasaikäistä, noin 50-vuotiasta männikköä. Laho- tai kolopuita alueella on erittäin niukasti, käytännössä ei juuri ollenkaan. Ennallistamispolttoalue ei sijaitse yksityisillä luonnonsuojelualueilla.

Ennallistamispolton tarkoitus

Ennallistamispolton tarkoituksena on luoda luontaisen maastopalon kaltaisia vaikutuksia luonnossa. Tehokkaan palotorjunnan vuoksi luontaisten maastopalojen syttyminen ja leviämien ehkäistään tehokkaasti, mikä estää poltettujen alueiden ja niihin liittyvien ominaispiirteiden syntymistä. Suomen ilmaston ja sääolosuhteiden vuoksi luontaisia maastopaloja syntyy lähinnä kesäisin, jolloin myös ennallistamispoltoja on käytännössä ainoastaan mahdollista toteuttaa. Tästä syystä ennallistamispolto on toteutettava lintujen yleisenä pesimäaikana. Ennallistamispoltoilla parannetaan merkittävästi alueen monimuotoisuutta. Poltto luo paloriippuvaisille lajeille elintärkeää hiiltynttä puuainesta ja uutta lahpuustoa sekä kelottuvaa puustoa, josta luonnollisesti hyötyvät myös muun muassa kaikki kolopesijät. Lisäksi poltto edistää puulajien monipuolisuutta. Tavallisesti vain osa poltettavan alueen puustosta kuolee. Kun poltettu metsä jätetään elpymään

luonnollisesti, polton jälkeen alueelle nousee aiemman puuston sekaan kasvamaan tyypillisesti esimerkiksi koivua ja haapaa.

Laji- ja luontotyyppiselvitykset

Uhanalaisista kasvi- tai hyönteislajeista ei ole tietoa hakemusalueelta tai sen lähialueilta. Hakija arvioi kuitenkin, että ennallistamispoltoilla voidaan edistää esim. uhanalaisten palolatikan (*Aradus angularis*, VU), lahokapon (*Boros schneideri*, VU) ja kaskikeijun (*Phryganophilus ruficollis*, VU) sekä sienistä hiilikäävän (*Gloeophyllum carbonarium*, EN) leviämistä alueelle. Monet vaateliaimmat luonnonmetsien käöpälajit hyötyvät poltoista viiveellä: kun palojen vaurioittamat puut vuosikymmenten tai -satojen kuluttua kuolevat, niistä syntyy keloja. Kaatuneilla mäntykeloilla elää oma, ainutlaatuinen käöpälajistonsa, joka ei kelpuuta kasvualustaakseen mitään muuta. Esimerkkejä kelolajeista ovat erittäin uhanalainen kalkkikäpö (*Antrodia crassa*) ja vaarantunut kairakääpö (*Antrodia primaeva*).

Ennallistamispoltoissa noudatetaan ohjeistusta luontoarvojen huomioimisesta Metsähallituksen Luontopalvelujen toteuttamissa ennallistamispoltoissa. Ennallistamispoltojen suunnittelussa huomioidaan mahdolliset lajistolle koituvat riskit. Hakija on em. syystä teettänyt linnustokartoituksen ennallistamispolton kohteena olevalta alueelta 3.6. ja 6.6.2026. Linnustotarkoituksessa havaittiin enimmäkseen laulavia tai lyhytaikaisesti havaittuja yksilöitä (alla). Nämä havainnot on luokiteltu kansallisen Lintuatlaksen pesimävarmuusindeksien mukaisesti luokkaan ”mahdollinen pesintä” (indeksit 2 ja 3), sillä havainnot perustuvat kertaluontoiseihin äänihavaintoihin tai näköhavaintoihin pesimäaikana. Lisäksi havaittiin yksi pesintävarmuusindeksin mukaan todennäköinen pesintä harmaasiepon (*Muscicapa striata*) osalta.

- Harmaasieppo, 2 kpl, pesintävarmuusindeksi 6 (pari, joista toinen yksilö kuljetti pesärakennustarpeita)
- Järripeippo (*Fringilla montifringilla*), 4 kpl, pesimävarmuusindeksi 2
- Metsäkirvinen (*Anthus trivialis*), 3 kpl, pesimävarmuusindeksi 2
- Pajulintu (*Phylloscopus trochilus*), 4 kpl, pesimävarmuusindeksi 2
- Peippo (*Fringilla coelebs*), 3 kpl, pesimävarmuusindeksi 2 ja 3
- Vihervarpunen (*Spinus spinus*), 3 kpl, pesimävarmuusindeksi 2

Hakija hakee lupaa yllä lueteltujen lajien pesinnän häirintään sekä pesien ja munien hävittämiseen. Lajit eivät lukeudu Niittysuo-Siiransuon Natura 2000 -alueen suojeluperusteisiin lajeihin. Hakemus ei koske poikasten hävittämistä, koska harmaasieppo, joka oli ainoa todennäköinen pesijä alueella, on havaintojen perusteella aloittanut vasta pesintänsä, minkä vuoksi hakija ei arvioi polton kohdistuvan poikasiin.

Ennallistamispolttokohteella ei sijaitse Natura 2000 -luontotyyppejä.

Toteutus ja vaikutusten arviointi

Alueelta ei etsinnöistä huolimatta löydetty asuttuja konkreettisia pesiä, joten pesien fyysisen tuhoutumisen riski on minimoitu. Koska pesiä ei löytynyt, pesien ja munien siirtäminen ei ole mahdollista toteuttaa lieventävänä keinona. Aikuisille yksilöille tai lentokykyisille poikasille poltto ei ole kuolemaksi, sillä ne pääsevät vapaasti siirtymään pois polton edestä. Poltto toteutetaan kapeina kaistoina, edeten vastatuuleen, joten linnuilla ei ole riskiä jäädä latvapaloksi nousevan tulirenkaan sisälle. Koska kyseessä on metsäluonnon ennallistamistoimi, joka edistää luonnon monimuotoisuutta, toimenpiteellä ei ole heikentävää vaikutusta alueella havaittujen yleisten lintulajien suotuisaan suojelutasoon. Luvan saaneen ennallistamispolton myötä syntyvä lahopuu ja monimuotoisuus tulevat pitkällä aikavälillä hyödyttämään myös mm. alueen kolopesijöitä, joille poltettavalla alueella ei nykyisellään ole pesäpaikkoja.

Kohde poltetaan todennäköisesti ilman veden pumppaamista, koska kohde on märän suon keskellä. Pumpun käytölle voi olla tarvetta vain, jos jossain vaiheessa palo meinaa levitä suon pintaa pitkin tai aivan kohteen reunaan jää riskialttiisti kytevä kanto tai mätäs. Silloinkin ensisijainen sammutustapa on tampata liekki heti polttokohteen reunassa, mikä on soistuneella alueella tavallisesti helpoin ja nopein sammutustapa. Jos vettä tarvitaan polton aikana, pumppu laitetaan kohteen luoteiskulmalla olevaan rimmikkoon. Lintukartoituksen yhteydessä havainnoitiin myös rimmikoita. Vesilintuja, kahlaajia tai niiden pesiä ei havaittu. Rimmikot tarkistettiin myös dronella kuvaten.

Muun tyydyttävän ratkaisun puuttuminen

Ennallistamispolttojen onnistuminen on erittäin sääriippuvaista, ja sopivia sääikkunoita voi kesän aikana olla yksittäisiä. Hakijan mukaan polttokausi päättyy Pohjois-Pohjanmaalla elokuuhun mennessä, minkä vuoksi polttoja on tehtävä lintujen pesimäaikana. Tehokkaan palotorjunnan vuoksi luonteisten palojen syttyminen ja leviäminen on epätodennäköistä, mistä johtuen poltoista riippuvaisten lajien elinvoimaisuuden parantamiseksi ole osoitettavissa muita tapoja kuin ennallistamispolttojen toteuttaminen.

4 Määräykset, joita hakemus koskee

Harmaasieppo, järripeippo, metsäkirvinen, pajulintu, peippo ja vihervarpunen ovat luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettuja.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitetun eläinlajin tahallinen tappaminen, vahingoittaminen, pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Lisäksi luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänsyklin kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan Lupa- ja valvontavirasto voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kasviston ja eläimistön suojelemiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Luonnonsuojelulain 34 § mukaan Natura-alueen suojeluperusteena olevien luontoarvojen merkittävä heikentäminen on kielletty.

5 Päätös ja lupaehdot

Lupa- ja valvontavirasto myöntää hakijalle luvan häiritä harmaasiepon, järripeipon, metsäkirvisen, pajulinnun, peipon ja vihervarpusen pesintää sekä hävittää lajien pesiä, munia ja poikasia ennallistamispolton yhteydessä alla luetelluin ehdoin.

1. Tällä luvalla saa toteuttaa ennallistamispolton Niittysuo-Siiransuon Natura 2000 -alueella (FI1106001, SAC/SPA) 15.7.2026 asti.
2. Mikäli hakemusalueella tavataan tai arvioidaan pesivän muita lintulajeja, tulee pesät ja/tai pesäpuut ensisijaisesti rajata polttoalueen ulkopuolelle. Mikäli tämä ei ole mahdollista, tulee pesät ja munat tai poikaset pyrkiä siirtämään polttoalueen ulkopuolelle, niin että pesinnän jatkuminen olisi mahdollista polttoalueen ulkopuolella.
3. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
4. Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimessa) ja pyydettyessä lupa on esitettävä.
5. Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
6. Lupa- ja valvontavirasto valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
7. Luvan käytöstä tulee raportoida 15.7.2026 mennessä. Raportti toimitetaan Lupa- ja valvontaviraston kirjaamoon (kirjaamo@lvv.fi) päätöksen asianumerolla LVV-U/93752/2026 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä, milloin ennallistamispoltto toteutettiin ja jouduttiinko rajamaan tai siirtämään muiden lintulajien pesiä ja munia tai poikasia polttoalueen ulkopuolelle.

6 Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kasviston ja eläimistön suojelemiseksi.

Ennallistamispoltto edistää uhanalaisten, polttoja suosivien lajien elinympäristöjen syntymistä ja leviämistä. Koska ennallistamispoltto on kelivaatimusten ja polton tavoitteiden vuoksi toteutettava alkukesän aikana, eli lintujen yleisenä pesimäaikaana, myöntää Lupa- ja valvontavirasto hakijalle poikkeusluvan ennallistamispolton toteuttamiseksi Niittysuo-Siiransuon Natura 2000 -alueella 15.7.2026 asti.

Asiaan ei ole osoitettavissa muuta tyydyttävää ratkaisua koska Niittysuo-Siiransuon Natura 2000 -alue on polttojatkumoa, jolla tulee toteuttaa säännöllisesti ennallistamispoltoja

näistä riippuvaisten uhanalaisten lajien kannankehityksen ja leviämisen edistämiseksi. Metsäpalot ovat luonnossa Suomessa yleisimpiä kuivaan kesäaikaan, Kesällä tehty poltto jäljittelee parhaiten luonnollista häiriötä, johon monet lajit (esim. palolajit ja lahoppuusta riippuvaiset eliöt) ovat sopeutuneet. Lisäksi kesällä tehty poltto on sekä turvallisuuden että palon hallittavuuden kannalta paras ajankohta.

Poikkeuslupa koskee linnustokartoituksissa havaittuja lintulajeja; harmaasieppoa, järripeppoa, metsäkivistä, pajulintua, peippoa ja vihervarpusta, jotka taustatietojen perusteella voivat pesiä alueella. Näiden pesien löytäminen voi olla vaikeaa. Lupa myönnetään hakemuksesta poiketen myös poikasten tappamiseen, koska ennallistamispoltoille suotuisien päivien löytämiseksi poikkeuslupa on voimassa 15.7.2026 asti, ja polttojen toteutusaikaan esim. mahdollisesti polttoalueella pesivän harmaasiepon poikaset ovat saattaneet ehtiä kuoriutua. Jos ennallistamispolton aikana tavataan muiden kuin päätöstä koskevien lajien pesiä ja munia tai poikasia, tulee näiden pesät/pesäpuut ensisijaisesti rajata polton ulkopuolelle ja mikäli tämä ei ole mahdollista, tulee maapesät ja munat tai poikaset siirtää polttoalueelta pois.

Luvan mukaisten toimenpiteiden ei arvioida heikentävän hakemusta koskevien lajien suotuisan suojelutason ylläpitämistä, koska poltto kohdistuu ainoastaan yhdelle pesimäkaudelle eivätkä lajit ole uhanalaisia. Sen sijaan ennallistamispoltto lisää lahoppuun määrää ja edistää yleisesti lintulajien pesimäpaikkojen ja ravinnon saatavuutta pidemmällä aikavälillä alueella.

Ennallistamispoltto ei kohdistu Niittysuo-Siiransuon Natura 2000 -alueen suojeluperusteina oleviin lajeihin tai luontotyyppeihin, minkä lisäksi poltto arvioidaan edistävän Natura 2000 - alueen suojeluperusteena olevia luontoarvoja, joten luonnonsuojelulain 35 §:n mukaista vaikutusten arviointia ei tarvita.

7 Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 34 §, 35 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Hallintolaki (434/2003) 55 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

8 Päätöksen voimaantulo

Lupa- ja valvontavirasto on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vaille olevana. Jotta ennallistamispoltoihin soveltuvaa aikaa on riittävästi haettuun lupa-aikaan suhteutettuna, tulee luvan mukaisiin toimenpiteisiin voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen vuoksi lykätä.

9 Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

10 Käsittelymaksu

Maksutta. Valtioneuvoston Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuodelle 2026 antaman asetuksen (1177/2025) mukaan luonnonsuojelua edistävään luonnonsuojelulaissa tarkoitetut ennallistamis-, kunnostus- tai hoitotoimiin myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat maksuttomia.

11 Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Robin Ramstedt ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

Tavallinen tiedoksianto:

ympäristöministeriö

Suomen ympäristökeskus

Pohjois-Suomen elinvoimakeskus

Oulun poliisilaitos

Utajärven kunta

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys

SLL Pohjois-Pohjanmaan piiri

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihe: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/93752/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/93752/2026 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Aalto Tapio 11.06.2026 08:59

Esittelijä Ramstedt Robin 11.06.2026 08:58